Gemeente Woudenberg

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Woudenberg

Nr. 542450

23 november 2026

Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2026 – 2029

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor u ligt de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&HS) 2026–2029 van de gemeente Woudenberg. Deze strategie beschrijft hoe de gemeente haar taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) binnen het omgevingsrecht uitvoert. De U&HS vervangt de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024 en is opgesteld op grond van de Omgevingswet (Ow) en het Omgevingsbesluit (Ob), in het bijzonder de artikelen 13.5 tot en met 13.11 Ob.

De U&HS vormt het strategisch beleidskader waarbinnen het college van burgemeester en wethouders de wettelijke VTH-taken uitvoert. Het document wordt vastgesteld door de gemeenteraad en biedt een richtlijn voor zowel de uitvoeringsorganisatie als de bestuurlijke verantwoording. De strategie is opgebouwd conform de systematiek van de Big-8-beleidscyclus en sluit aan bij de procescriteria uit het Ob.

1.2 Wettelijk kader

De wettelijke basis voor deze strategie is verankerd in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden en vervangt onder meer de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Artikel 18.18 Ow beschrijft de uitvoerings- en handhavingstaak. De uitvoeringstaak omvat onder meer het beoordelen van en beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen, het beoordelen van meldingen, het stellen van maatwerkvoorschriften en het uitbrengen van advies. De handhavingstaak omvat het houden van toezicht op de naleving, het behandelen van klachten en het opleggen en uitvoeren van bestuurlijke sancties (artikel 18.1 Ow).

In paragraaf 13.2.2 van het Ob is nader bepaald wat de U&HS dient te bevatten. Deze strategie voldoet aan deze vereisten en sluit aan bij de beoordelingscriteria van het Interbestuurlijk Toezicht Omgevingsrecht (IBT) van de Provincie Utrecht.

1.3 Reikwijdte en positionering

Deze U&HS heeft betrekking op de VTH-taken die de gemeente zelf uitvoert op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, erfgoed, brandveiligheid en aanverwante activiteiten. Voor de basistaken op milieugebied die door de Omgevingsdienst Utrecht (ODU) worden uitgevoerd, geldt de Uniforme Uitvoerings- en Handhavingsstrategie van de ODU. De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) adviseert op het gebied van brandveiligheid.

De U&HS vormt samen met het jaarlijkse uitvoeringsprogramma en het jaarverslag de kern van de Big-8-beleidscyclus. Operationele details, werkprocessen en detailtabellen zijn ondergebracht in separate werkdocumenten en bijlagen.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de bestuurlijke en maatschappelijke context. Hoofdstuk 3 bevat de omgevings- en risicoanalyse met de daaruit volgende prioritering. Hoofdstuk 4 formuleert de uitvoerings- en handhavingsdoelen. Hoofdstuk 5 beschrijft de uitvoeringsstrategie (vergunningen, toezicht, handhaving). Hoofdstuk 6 gaat in op de organisatie en borging. Hoofdstuk 7 beschrijft de jaarlijkse cyclus van programmering, monitoring en evaluatie.

2. Bestuurlijke en maatschappelijke context

2.1 Bestuurlijke uitgangspunten

De volgende bestuurlijke uitgangspunten worden gehanteerd voor de uitvoering van de VTH-taken:

Uitgangspunt	Toelichting
Veiligheid voorop	Constructieve veiligheid, brandveiligheid en bouwveiligheidsplan hebben altijd de hoogste prioriteit.
Risicogericht werken	De inzet van capaciteit wordt gestuurd op basis van het vastgestelde toetsingsniveau.
Betrouwbare overheid	Consequent en transparant optreden vergroot het vertrouwen en bevordert naleefgedrag.
Eigen verantwoordelijkheid	Inwoners en bedrijven zijn primair zelf verantwoordelijk voor naleving van wet- en regelgeving.

Dienstverlening	Aanvragen worden zorgvuldig, vlot en oplossingsgericht behandeld.
Samenwerking	Effectieve samenwerking met ketenpartners (ODU, VRU, politie, OM, RIEC, buurgemeenten) is essentieel.
Integraal werken	VTH-taken worden waar mogelijk integraal uitgevoerd en afgestemd met OOV, RO en beheer.

2.2 Coalitieakkoord en collegeprogramma

Het coalitieakkoord "Bouwen met vertrouwen" (2022) vormde de bestuurlijke basis voor de vorige U&HS. Onder het programma 'Ruimte, wonen en ondernemen' is de Omgevingswet als vliegwiel gebruikt voor procesverbetering bij VTH. Kwaliteit en snelheid van dienstverlening moesten omhoog. De afgelopen jaren is een inhaalslag gemaakt: de vaste kern van professionals is versterkt, de achterstand bij toezicht en handhaving is grotendeels weggewerkt en werkprocessen zijn gestructureerd. Op deze basis wordt nu voortgebouwd.

Relevante bestuurlijke ontwikkelingen voor deze beleidsperiode zijn: het opstellen van de Omgevingsvisie Woudenberg, het nieuwe Omgevingsplan Buitengebied, de lopende kerntakendiscussie in het licht van het gemeentelijk financieel perspectief en de doorontwikkeling van de VTH-organisatie.

2.3 Maatschappelijke opgaven

De volgende maatschappelijke opgaven zijn relevant voor het VTH-domein:

Opgave	Betekenis voor VTH
Woningbouwopgave	De druk op woningbouw vraagt om een vlot en zorgvuldig vergunningenproces.
Transitie buitengebied	Veranderingen in de landbouw leiden tot vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en risico's op ondermijning en verrommeling.
Klimaatadaptatie en duurzaamheid	Verduurzaming van de gebouwde omgeving stelt aanvullende eisen aan vergunningverlening en toezicht.
Ondermijning	Bedrijfsgebouwen kunnen kwetsbaar zijn voor ondermijnende criminaliteit. Bijvoorbeeld leegstaande bebouwing in het buitengebied.
Naleefgedrag en vertrouwen	Landelijk daalt het vertrouwen in de overheid, wat invloed heeft op naleefgedrag. Consequent en transparant handhaven is essentieel.

2.4 Afstemming met bestuursorganen en ketenpartners

De U&HS is afgestemd met de ODU (basistaken milieu), de VRU (brandveiligheid), het Waterschap Vallei en Veluwe. De GGD, de politie en het Openbaar Ministerie (strafrechtelijke handhaving, ondermijning) hebben de U&HS ter kennisneming ontvangen. Met de buurgemeenten Leusden, Zeist en Bunnik wordt samengewerkt in het Integraal Veiligheidsplan 2024–2027 en het basisteam ZBLW. Via het RIEC vindt structurele afstemming plaats op ondermijning.

3. Omgevingsanalyse, risicoanalyse en prioritering

3.1 Omgevingsanalyse

De gemeente Woudenberg kent drie hoofdgebieden met elk eigen kenmerken en risico's:

Dorpskern

De dorpskern kenmerkt zich door een mix van wonen, winkels, horeca, scholen, sport en maatschappelijke voorzieningen. De nabijheid van verschillende functies stelt eisen aan brandveiligheid en constructieve veiligheid van openbare gebouwen. Bij gestapelde woningbouw zijn deze risico's extra relevant. Bij functiemenging is er een groter risico op leefbaarheidsvraagstukken.

Bedrijventerreinen

Woudenberg kent twee bedrijventerreinen: Parallelweg (tot categorie 3/4) en Klein Landaas (tot categorie 2). Klein Landaas grenst aan woningen, wat extra aandacht vraagt voor milieuzonering. Op beide terreinen zijn bedrijfswoningen aanwezig. De aanwezigheid van detailhandel (o.a. supermarkt) aan de rand van Parallelweg vraagt aandacht voor publiekstoegankelijkheid en veiligheid.

Buitengebied

Het buitengebied wordt gekenmerkt door de agrarische sector, recreatie (met concentratie rond het Henschotermeer) en verspreide bewoning. De transitie in de landbouw leidt tot leegkomende schuren en risico's op ondermijning, illegale bewoning en ongewenste functieverandering. De recreatieve sector

kent risico's op permanent bewonen van recreatieverblijven. Via het VAB-beleid en het convenant met recreatieve ondernemers worden deze risico's beperkt.

3.2 Risicoanalyse

Conform artikel 13.5 lid 4 Ob is een risicoanalyse uitgevoerd. Hierbij is de methodiek Risico = Kans × Effect gehanteerd. Het effect is beoordeeld op vier thema's die aansluiten bij de doelen van de Omgevingswet: veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en gezondheid. De kans is ingeschat op basis van het naleefgedrag (ervaringscijfers). De volledige risicoanalyse, inclusief de objectenlijst en risicomatrix, is opgenomen in bijlage 1.

3.3 Prioritering vergunningverlening

Op basis van de risicoanalyse gelden de volgende prioriteiten:

Prioriteit	Objectcategorie
Hoog	Bedrijfsgebouwen gevolgklasse II/III, publiek toegankelijke gebouwen
Hoog	Woon-/logiesgebouwen, kantoren
Gemiddeld	Agrarische bebouwing
Gemiddeld	Kleine bouwwerken bij niet-woonfuncties
Laag	Grote bouwwerken geen gebouw zijnde
Laag	Kleine bouwwerken bij woonfuncties, grondgebonden woningen gevolgklasse I, sloop

3.4 Prioritering toezicht en handhaving

Prioriteit	Categorie
Spoedeisend	constructieve veiligheid; brandveiligheid; bouwplaats veiligheid; ondermijning
Hoog	Verzoeken om handhaving; overtredingen met gevaar voor inwoners/leefomgeving/volksgezondheid; zeer zichtbare overtredingen; recidive; ondermijning
Gemiddeld	Afwijking van vergunning; strijdig gebruik bestemmingsplan/omgevingsplan
Laag	Kleine bouwwerken zonder vergunning; geringe bestemmingsplanafwijkingen

Het stellen van prioriteiten betekent niet dat zaken met een lagere prioriteit niet worden opgepakt. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat handhavingsbeleid er niet toe mag strekken dat tegen overtredingen met een lage prioriteit nimmer wordt opgetreden. Bij een verzoek om handhaving vindt altijd een individuele belangenafweging plaats.

4. Uitvoerings- en handhavingsdoelen

Op basis van de risicoanalyse, de prioritering en de bestuurlijke opgaven zijn de volgende doelen geformuleerd. De doelen zijn zoveel mogelijk SMART opgesteld en worden jaarlijks geconcretiseerd in het uitvoeringsprogramma (door het college vastgesteld).

4.1 Doelen vergunningverlening

Nr.	Doelstelling	Indicator/methode	Termijn
V1	Minimaal 90% van de omgevingsvergunningen wordt binnen de wettelijke beslistermijn afgehandeld.	Registratie zaaksysteem (CLO)	Jaarlijks
V2	Alle aanvragen worden risicogericht getoetst conform de vastgestelde toetsingsniveaus (bijlage 2).	Collegiale toets, steekproef	Doorlopend
V3	Het aantal gegronde bezwaren tegen vergunningsbeschikkingen bedraagt maximaal 5% van het totaal.	Registratie bezwaarschriften	Jaarlijks

4.2 Doelen toezicht

Nr.	Doelstelling	Indicator/methode	Termijn

T1	Alle verleende omgevingsvergunningen met hoge prioriteit worden gecontroleerd bij start en gereedmelding.	Constateringsrapporten in CLO	Jaarlijks
T2	Uitvoeren van een nulmeting (steekproef) van naleving omgevingsrecht per deelgebied als basis voor gebiedsgericht toezicht.	Steekproefrapportage	Eind 2028
T3	Adequate responstijd bij spoedeisende signalen: controle binnen 24 uur bij meldingen van acuut gevaar.	Registratie CLO	Doorlopend

4.3 Doelen handhaving

Nr.	Doelstelling	Indicator/methode	Termijn
H1	Nieuwe meldingen van overtredingen met hoge prioriteit worden binnen 8 weken in behandeling genomen.	Doorlooptijd CLO	Doorlopend
H2	De actieve meldingslijst wordt teruggebracht van ca. 30 naar maximaal 10 openstaande meldingen.	Registratie CLO	Eind 2029
H3	Alle opgelegde lasten onder dwangsom/bestuursdwang worden na afloop begunstigingstermijn gecontroleerd en zo nodig geïnd/geëffectueerd.	Invorderingsregistratie	Doorlopend
H4	Proactief (programmagestuurd) toezicht wordt ingevoerd op tenminste één thema of deelgebied per jaar.	Uitvoeringsprogramma	Jaarlijks

4.4 Doelen organisatie en kwaliteit

Nr.	Doelstelling	Indicator/methode	Termijn
O1	Interne audit uitvoeren op werkprocessen, functiescheiding en gebruik zaaksysteem.	Auditrapportage	2028
O2	Benodigde capaciteit voor VTH-doelen berekenen.	Capaciteitsberekening	2027
O3	Voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH	Jaarverslag	Jaarlijks

5. Uitvoeringsstrategie

Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen de strategieën voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Operationele uitwerkingen (werkprocessen, toetsingsprotocollen, checklijsten) zijn vastgelegd in afzonderlijke werkdocumenten.

5.1 Vergunningenstrategie
De vergunningenstrategie is gericht op het zorgvuldig, vlot en risicogericht beoordelen van aanvragen en meldingen. De kernprincipes zijn: goede dienstverlening, betrouwbaarheid, oplossingsgerichtheid en gedeelde verantwoordelijkheid.

Toetsingssystematiek
Aanvragen worden risicogericht getoetst. Op basis van de prioritering uit hoofdstuk 3 wordt het toetsingsniveau bepaald: van een algemene toets (lage prioriteit) tot een diepgaande, integrale toets (hoge prioriteit). De toetsingsniveaus zijn uitgewerkt in bijlage 2.

Elke aanvraag wordt integraal beoordeeld: toetsing aan het omgevingsplan (bestemmingsplan), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), de Nota Ruimtelijke Kwaliteit (welstand) en overige relevante kaders. Er vindt eventueel een toets plaats op basis van ons Bibob-beleid. Externe adviezen worden ingewonnen bij de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, de VRU (brandveiligheid, bluswater en bereikbaarheid) en de ODU (milieu).

Het vergunningenproces verloopt volgens de volgende stappen: ontvangst en registratie in het zaaksysteem (CLO), compleetheidstoets binnen de wettelijke termijn, eventueel verzoek om aanvulling, inhoudelijke toetsing aan de van toepassing zijnde kaders, het inwinnen van interne en externe adviezen

(Welstandscommissie, VRU, ODU, waterschap), verwerking van de adviezen in de conceptbeschikking, collegiale toets, en tot slot het nemen en bekendmaken van het besluit. Aan elke aanvraag wordt een behandelend ambtenaar toegewezen die fungeert als vast aanspreekpunt voor de aanvrager. De processtappen, checklists, termijnbewaking en standaardbriefsjablonen zijn vastgelegd in het zaaksysteem.

Wet kwaliteitsborging (Wkb)
Voor nieuw te bouwen bouwwerken in gevolgklasse 1 geldt sinds 1 januari 2024 de Wkb. De bouwtechnische toetsing en het toezicht worden daarbij uitgevoerd door een onafhankelijke kwaliteitsborger. De gemeente blijft verantwoordelijk voor omgevingsveiligheid en het beoordelen van bouwmeldingen. De gemeente behoudt handhavingsbevoegdheden (stillegging van de werkzaamheden, weigering ingebruikname).

Collegiale toets
Bij elke (concept)beschikking vindt een collegiale toets plaats. Het diepgangsniveau varieert met de prioriteit van de aanvraag. Dit draagt bij aan uniformiteit en kwaliteit van besluitvorming.

5.2 Toezichtstrategie
Toezicht vormt de schakel tussen vergunningverlening en handhaving. Zonder adequaat toezicht verliest het vergunningenstelsel zijn waarde. De gemeente hanteert de volgende vormen van toezicht:

Vorm	Toelichting
Vergunninggebonden toezicht	Controle op naleving van verleende vergunningen, in prioriteitszaken bij start bouw, tussentijds(wanneer nodig) en bij gereedmelding.
Signaal gestuurd toezicht	Naar aanleiding van meldingen, klachten of verzoeken om handhaving.
Programmatoezicht	Geplande controles op basis van een thema, gebied of doelgroep (proactief). Wordt deze periode verder ontwikkeld.
Integraal toezicht	Gezamenlijke controles met ketenpartners (ODU, VRU, politie, RIEC) ter bestrijding van ondermijning en ter vergroting van de efficiëntie.

De diepgang van het toezicht wordt bepaald door de prioriteit van het object of de overtreding. De toezichtniveaus zijn uitgewerkt in bijlage 2.

Bij vergunninggebonden toezicht op objecten met hoge prioriteit vindt ten minste controle plaats bij de start van de bouwwerkzaamheden, bij kritieke tussenfasen (fundering, wapening, brandwerende doorvoeren en aan het zicht onttrokken constructies) en bij de gereedmelding. Bij objecten met gemiddelde prioriteit vindt controle plaats bij start en gereedmelding. Bij objecten met lage prioriteit wordt steekproefsgewijs gecontroleerd. De exacte controlemomenten worden per vergunning bepaald op basis van het risicoprofiel en vastgelegd in het zaaksysteem.

Brandveiligheid en constructieve veiligheid zijn als thema's met de hoogste prioriteit aangemerkt. Naast het reactieve (vergunninggebonden en signaal gestuurde) toezicht op deze thema's, wordt actief samengewerkt met de VRU om op basis van risiconiveau toezicht te houden op brandveiligheid.

Uitgangspunten toezicht
Het toezicht wordt uitgevoerd langs zes principes: selectiviteit (risicogericht inzetten), slagvaardigheid (passende aanpak per situatie), samenwerking (integraal waar mogelijk), onafhankelijkheid, transparantie en professionaliteit.

Gezien de beperkte capaciteit wordt ervoor gekozen om alleen bij bouwwerken met een hoge prioriteit bij aanvang van de startmelding en bij de gereed melding een controle uit te voeren.

Bij elke controle worden de bevindingen vastgelegd in een gestandaardiseerd constateringsrapport in het zaaksysteem. Indien een overtreding wordt geconstateerd, past de toezichthouder de interventiematrix uit de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) toe om de passende interventie te bepalen. Op basis van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder wordt bepaald of minnelijk overleg, een bestuurlijke waarschuwing, een bestuursrechtelijke sanctie of een strafrechtelijke interventie (in afstemming met politie/OM) aangewezen is. De toezichthouder rapporteert de bevindingen aan de handhavingsjurist, die de vervolgstappen coördineert.

5.3 Handhavingsstrategie
Het college is op grond van de Omgevingswet (in samenhang met artikel 125 Gemeentewet) bevoegd en in beginsel verplicht om handhavend op te treden bij geconstateerde overtredingen. De handhavingsstrategie kent de volgende deelstrategieën:

Preventiestrategie
De verantwoordelijkheid voor naleving van regels ligt in eerste instantie bij inwoners en bedrijven zelf. De preventiestrategie is erop gericht overtredingen te voorkomen vóórdat repressieve handhaving nodig is. Door tijdig de bewustwording bij inwoners en bedrijven te vergroten, neemt de betrokkenheid en het draagvlak voor spontane naleving toe. Bekendheid met regels vormt immers de basis voor het naleven ervan. De gemeente zet de volgende preventieve instrumenten in.

- **Voorlichting en communicatie**. De gemeente informeert inwoners en bedrijven actief over geldende wet- en regelgeving, vergunningplichten en vergunningvrije mogelijkheden. Dit gebeurt via de gemeentelijke website, publicaties in het Gemeentenieuws, gerichte informatiebrieven bij gebiedsontwikkelingen en via sociale media. Bij nieuwe of gewijzigde regelgeving (bijvoorbeeld het omgevingsplan of de Wkb) wordt proactief voorlichting gegeven aan de meest betrokken doelgroepen, zoals aannemers, architecten en agrariërs.
- **Vooroverleg en dienstverlening**. De gemeente biedt initiatiefnemers de mogelijkheid om de haalbaarheid van hun plannen te toetsen in een conceptverzoek (vooroverleg). Door in een vroeg stadium mee te denken over mogelijkheden en beperkingen, worden incomplete of niet-vergunbare aanvragen voorkomen. In het vergunningenproces worden aanvragers actief geïnformeerd over de processtappen en wat van hen wordt verwacht.
- **Transparantie over handhaving**. De gemeente publiceert genomen handhavingsbesluiten en communiceert over de uitkomsten van toezichtacties. Hiermee wordt de normerende werking van toezicht en handhaving vergroot. Door controleresultaten en speerpunten vooraf te benoemen, worden potentiële overtreders gewaarschuwd en wordt het naleefgedrag positief beïnvloed.
- **Het goede gesprek**. Bij de uitvoering van controles gaat de toezichthouder in overleg met de betrokkene en legt de wet- en regelgeving uit. Op een constructieve en waar mogelijk informele manier wordt ingezet op het voorkomen, beëindigen en beëindigd houden van overtredingen, voordat formele handhaving aan de orde is.
- **Het naleefgedrag**. Dit is van invloed op de controlefrequentie. Inwoners en branches met aantoonbaar goed naleefgedrag worden minder frequent gecontroleerd dan inwoners en branches die regels niet of onvoldoende naleven. In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd op welke thema's en doelgroepen extra preventieve inzet wordt gepleegd.

Sanctiestrategie
Bij geconstateerde overtredingen wordt de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) gevolgd. De volledige LHSO, inclusief de interventiematrix en het stappenplan, is opgenomen in bijlage 7. De LHSO biedt een uniforme leidraad voor het bepalen van de passende interventie, afhankelijk van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder. Het sanctietraject verloopt in beginsel als volgt:

1. Constatering en eventueel minnelijk overleg (toezichtstrategie).
2. Voornemen tot last onder dwangsom/bestuursdwang, met gelegenheid voor zienswijze en eventuele legalisatie.
3. Last onder dwangsom of bestuursdwang (met begunstigingstermijn).
4. Controle na begunstigingstermijn; effectuering (invordering/uitvoering bestuursdwang).

Wanneer beide instrumenten even geschikt als handhavingsinstrument kiezen we voor de last onder dwangsom omdat deze minder ingrijpend is. Het verbeuren van een dwangsom is minder ingrijpend dan wanneer het bestuursorgaan zelf ingrijpt om de overtreding te beëindigen. Soms is echter bij voorbaat al bekend dat een last onder dwangsom niet het gewenste effect zal sorteren. Bij acuut gevaar wordt direct handhavend opgetreden (spoedeisende bestuursdwang of bouwstop). Bij samenloop met strafbare feiten vindt afstemming plaats met politie en OM conform de LHSO.

Optreden bij overtredingen door de overheid
Overtredingen door de eigen gemeentelijke organisatie of andere bestuursorganen worden op dezelfde wijze behandeld als overtredingen door particulieren en bedrijven.

6. Organisatie en borging

6.1 Organisatiestructuur

Het college is bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Binnen het college zijn afzonderlijke portefeuillehouders aangewezen voor vergunningverlening respectievelijk toezicht en handhaving. Regelmatig vindt een portefeuillehoudersoverleg (PHO) plaats.

Vergunningverlening is functioneel gescheiden van toezicht en handhaving. Dit is geborgd door: aparte functiebeschrijvingen, organisatie in gescheiden basisteams en aansturing door verschillende portefeuillehouders. Intern wordt nauw samengewerkt met de teams Ruimtelijke Ordening, Beheer en Realisatie, Openbare Orde en Veiligheid, Communicatie en Juridische Zaken.

6.2 Samenwerkingspartners
De gemeente werkt samen met de volgende ketenpartners:

Partner	Taken/rol
Omgevingsdienst Utrecht (ODU)	Basistaken milieu, sloop/asbest, bodembescherming
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Advisering en toezicht externe veiligheid
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit	Welstandsadvisering, monumentenadvisering
Politie / OM / RIEC	Strafrechtelijke handhaving, ondermijning
Buurgemeenten (ZBLW)	Integraal Veiligheidsplan 2024–2027
Waterschap Vallei en Veluwe	Watertoets, indirecte lozingen
GGD regio Utrecht	Leefbaarheid, gezondheidsaspecten

6.3 Middelen en capaciteit
De kosten voor de VTH-taken bestaan uit personele kosten, bijdragen aan ODU en VRU, kosten voor het zaaksysteem (CLO), de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en operationele kosten (materieel, vervoer). Tegenover de uitgaven staan legesinkomsten, die op termijn kostendekkend moeten gaan worden. Toezicht en handhaving komen niet in aanmerking voor legesdekking. Wel is er sprake van verhoogde leges als vergunningen achteraf (meestal naar aanleiding van een handhavingstraject) worden aangevraagd.

De benodigde capaciteit wordt jaarlijks berekend in het uitvoeringsprogramma, op basis van de geprognosticeerde werkvoorraad en de gestelde doelen. Wanneer de werkvoorraad toeneemt of afneemt, vindt herprioritering of (tijdelijke) capaciteitsuitbreiding plaats. De financiering wordt geborgd via de meerjarenbegroting en de kadernota.

Het Omgevingsbesluit (artikel 13.10) vereist dat de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd. De benodigde capaciteit dient niet uitsluitend te worden afgeleid van de beschikbare formatie, maar moet ook worden bepaald op basis van de doelen uit deze U&HS en het werkaanbod. In de huidige beleidsperiode wordt een methodiek ontwikkeld waarmee de benodigde capaciteit per taakgebied (vergunningverlening, toezicht, handhaving) op een voorspelbare en reproduceerbare wijze kan worden berekend.

6.4 Bereikbaarheid
De gemeente is tijdens kantooruren bereikbaar via het algemene nummer en de website. De gemeente Woudenberg heeft ook een noodnummer dat 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar is (033-277 6700). Daarnaast is er een OOV-piket voor calamiteiten. Voor acute milieuklachten is de ODU bereikbaar via de milieuklachtenlijn: (0800) 0225 510.

6.5 Kwaliteitsborging
De kwaliteit van de VTH-uitvoering wordt geborgd door: de Verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht, jaarlijkse evaluatie van de kwaliteitscriteria, vastgelegde werkprocessen in het zaaksysteem, de collegiale toets bij vergunningen en regelmatige afstemming met ketenpartners. Het IBT van de Provincie Utrecht houdt toezicht op de naleving van de procescriteria.

7. Jaarlijkse cyclus: programmering, monitoring en evaluatie
7.1 Uitvoeringsprogramma
Het college stelt jaarlijks, vóór het komende jaar, een uitvoeringsprogramma vast. Dit programma werkt de U&HS uit naar concrete werkzaamheden, capaciteitsinzet en financiering voor het komende jaar. Het uitvoeringsprogramma wordt afgestemd op de begrotingscyclus (P&C-cyclus), zodat benodigde middelen tijdig kunnen worden geborgd via de kadernota.

7.2 Monitoring
De voortgang van de gestelde doelen wordt doorlopend gemonitord via het zaaksysteem (CLO). Alle relevante activiteiten worden geregistreerd: aanvragen, besluiten, controles, constateringen, handhavingszaken, doorlooptijden en uitkomsten van bezwaar en beroep. De kwaliteit van de data wordt geborgd door uniforme werkprocessen en periodieke aansturing door het management.

7.3 Evaluatie en verantwoording
Per doelstelling worden de volgende kernprestatie-indicatoren (KPI's) gehanteerd: voor vergunningverlening het percentage tijdige beschikkingen en het percentage gegronde bezwaren; voor toezicht het aantal uitgevoerde controles per prioriteitsklasse, de responstijd bij spoedeisende meldingen en het aantal proactieve controles; voor handhaving de doorlooptijd van nieuwe zaken, het aantal openstaande

meldingen en het percentage geëffectueerde lasten. De datakwaliteit wordt geborgd door uniforme registratie in het zaaksysteem (CLO) en periodieke managementrapportages. In het jaarverslag wordt per KPI gerapporteerd over de behaalde resultaten ten opzichte van de gestelde doelen.

Naar aanleiding van de evaluatie wordt beoordeeld of de U&HS moet worden aangepast.

7.4 Schematisch overzicht Big-8-cyclus

Moment	Activiteit
Q1 (jaar N-1)	Opstellen concept-uitvoeringsprogramma;
Q2-Q3 (jaar N-1)	Uitwerking uitvoeringsprogramma; vaststelling begroting
Q4 (jaar N-1)	Vaststelling uitvoeringsprogramma door college
Jaar N	Uitvoering werkzaamheden; doorlopende monitoring
Q1 (jaar N+1)	Evaluatierapportage (jaarverslag); bezien U&HS; aanpassing indien nodig

Bijlagen

Bijlage	Inhoud
Bijlage 1	Risicoanalyse: objectenlijst, risicomatrix en prioritering (vergunningverlening en handhaving)
Bijlage 2	Toetsings- en toezichtniveaus per prioriteitsklasse
Bijlage 3	Overzicht samenwerkingspartners en samenwerkingsafspraken
Bijlage 4	Werkprocessen en procesbeschrijvingen team VTH
Bijlage 5	Kwaliteitscriteria VTH: evaluatie en verbeterpunten
Bijlage 6	Richtlijn hoogte dwangsommen en begunstigingstermijnen
Bijlage 7	Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO): interventiematrix en stappenplan

Bijlage 1: Risicoanalyse

Risicoanalyse

Onderstaand is de risicoanalyse opgenomen conform de methodiek Risico = Kans x Effect. Het effect is beoordeeld op vier thema's die aansluiten bij de doelen van de Omgevingswet: veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en gezondheid. De kans is ingeschat op basis van het naleefgedrag (ervaringscijfers).

Vergunningen					
Klasse	Opmaak	Omschrijving	Van	Tot en met	
I		Zeer groot risico	35	Meer	Punten
II		Groot risico	12	35	Punten
III		Beperkt risico	5	12	Punten
IV		Klein risico	3	5	Punten
V		Zeer klein risico	0	3	Punten

	Effecten	Kans	Totaal	Klasse
Grondgebonden nieuwbouw woonfunctie	7,35	78,00	573,30	I
Bijbehorend bouwwerk nieuwbouw woonfunctie	4,28	17,67	75,67	I
Nieuwbouw woongebouw	9,25	4,67	43,17	I
Bijbehorend bouwwerk nieuwbouw bedrijfsfunctie	1,57	7,67	12,03	II
Uitvoeren werk geen bouwwerk zijnde (aanleg)	0,40	16,33	6,60	III
Bouwerk geen gebouw zijnde	0,39	14,67	5,68	III
Vergroten hoofdgebouw woonfunctie	0,62	8,00	4,99	IV
Uitbreiden bijbehorend bouwwerk bedrijfsfunctie	0,63	6,33	4,00	IV
Tijdelijke woning/gebouw	0,65	6,00	3,88	IV
Aangebouwd bijbehorend bouwwerk woonfunctie	0,57	5,67	3,25	IV
Grondgebonden nieuwbouw bedrijfsfunctie	1,70	1,67	2,83	V
Nieuwbouw bedrijvengebouw	2,37	1,00	2,37	V
Veranderingen aan een gebouw bedrijfsfunctie	0,68	2,33	1,58	V
Bouwwerken tbv infrastructuur/weg en waterbouw	0,47	0,67	0,31	V

Handhaving					
Klasse	Opmaak	Omschrijving	Van	Tot en met	
I		Zeer groot risico	3	Meer	Punten
II		Groot risico	1	3	Punten
III		Beperkt risico	0,6	1	Punten
IV		Klein risico	0,3	0,6	Punten
V		Zeer klein risico	0	0,3	Punten

	Effecten	Kans	Totaal	Klasse
Bijbehorend bouwwerk nieuwbouw woonfunctie	9,25	4	33,92	I
Grondgebonden nieuwbouw woonfunctie	4,28	1	2,86	II
Tijdelijke woning/gebouw	0,39	2	0,90	III
Bijbehorend bouwwerk nieuwbouw bedrijfsfunctie	0,65	1	0,65	III
Bouwwerken tbv infrastructuur/weg en waterbouw	2,37	0	0,79	III
Bouwerk geen gebouw zijnde	0,68	1	0,68	III
Grondgebonden nieuwbouw bedrijfsfunctie	0,63	1	0,42	IV
Veranderingen aan een gebouw bedrijfsfunctie	1,70	0	0,57	IV
Nieuwbouw woningbouw	7,35	0	0,00	V
Aangebouwd bijbehorend bouwwerk woonfunctie	1,57	0	0,00	V
Vergroten hoofdgebouw woonfunctie	0,40	1	0,27	V
Nieuwbouw bedrijvengebouw	0,62	0	0,21	V
Uitbreiden bijbehorend bouwwerk bedrijfsfunctie	0,57	0	0,00	V
Uitvoeren werk geen bouwwerk zijnde (aanleg)	0,47	0	0,00	V

Bijlage 2: Toetsings- en toezichtniveaus

Bouwtechnische toets (constructief)

Het schema op de volgende bladzijde geeft de toetsingsniveaus weer voor de constructieve bouwtechnische toets per objectcategorie en prioriteitsklasse.

Nr.	Omschrijving toetsniveau
0	Geen toetsing (plannen worden ontvangen, maar niet getoetst);
1	Toetsen op uitgangspunten (sneltoets: toetsen op de aanwezigheid en compleetheid van de informatie);
2	Globaal (visueel: toetsen of de uitgangspunten conform de daarvoor gestelde normen zijn uitgevoerd);
3	Uitgebreid (representatief: toetsen of berekeningen correct zijn uitgevoerd);
4	Grondig (integraal: volledige toetsing op alle onderdelen).

		constructieve toetsing	Toetsing op accenten > verdeling over overige toetsings-onderdelen (afhankelijk van bouwsituatie)	Contole uitgangspunten en (bijzondere) belastingen	Hoofddraag-constructie incl. stabiliteit	Gewichts-berekening	Fundering incl. (parkeer-) kelders	Cruciale verbindingen incl. uitkragingen	Constr. onderdelen geen hoofddraag-constructie	Vloer op zand of net boven kruipruimte	Verdiepings vloeren	(Platte) Daken	Ballustraden	Trappen-hellingbanen	Gevels (niet vloerdragend) incl. bevestiging
Bouwwerktype	CC	%	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau
Kleine bijwerken woonfunctie	cc1	100%	1%	0%	25%	10%	2%	25%	5%	2%	10%	10%	10%	0%	0%
Nieuwbouw woningen (grondgebonden)	cc1	100%	1%	5%	20%	10%	3%	20%	5%	2%	10%	10%	10%	2%	2%
Nieuw- en verbouw woon- en logiesgebouwen	cc2	100%	5%	5%	20%	10%	5%	22%	5%	1%	10%	5%	5%	5%	2%
Kleine bouwwerken bij andere functies	cc2	100%	1%	0%	25%	10%	2%	25%	5%	2%	10%	10%	10%	0%	0%
Agrarische bouwwerken	cc1	100%	1%	5%	20%	10%	6%	25%	5%	2%	10%	10%	2%	2%	2%
Nieuw- en verbouw bedrijfsgebouw categorie I	cc1	100%	1%	5%	20%	10%	5%	25%	5%	2%	10%	10%	5%	1%	1%
Nieuw- en verbouw bedrijfsgebouw categorie II	cc2	100%	5%	5%	20%	10%	5%	22%	5%	1%	10%	5%	5%	5%	2%
Nieuw- en verbouw publiekstoegankelijke bouwwerken en kantoren	cc2	100%	5%	5%	20%	10%	5%	22%	5%	1%	10%	5%	5%	5%	2%
Grote bouwwerken geen gebouw zijnde	cc2	100%	5%	5%	20%	10%	5%	22%	5%	1%	10%	5%	5%	5%	2%
Sloop		100%	100%												
Risicovolle evenementen/APV		100%	20%		50%	10%	10%	10%							

Bouwtechnische toets (overig)

Onderstaand schema geeft de toetsingsniveaus weer voor de overige bouwtechnische aspecten per objectcategorie en prioriteitsklasse.

		% toetsing Bouwbesluit (exclusief constructie)	Brandveiligheid (Brandveiligheid)	Veiligheid overig (Gelijkwaardigheid, afscheidingen, overbrugging hoogteverschillen, trap, hellingbaan, inbraakwerendheid, Hoofdstuk 1 en 2 BB)	Gezondheid (Bescherming geluid, luchtverversing,spuivoorziening, toevoer van verbrandingslucht, afvoer van rook; daglicht,,Hoofdstuk 3 en 5 BB)	Energiezuinigheid (Energieprestatie, Hoofdstuk 3 en 5 BB)	Bruikbaarheid (Verblijfsgebied, verblijfsruimte, toilet, badruimte, bereikbaarheid en toegankelijkheid, buitenberging, buitenruimte en opstelplaatsen, Hoofdstuk 4 BB)	Installaties (Electriciteit en noodstroom, verlichting, gasvoorziening, afvoer van afvalwater en afvoer van hemelwater, Hoofdstuk 6 BB)	Slopen (sloopmethode, gevolgen omgevings, asbestverwijdering, verwijdering afvalstoffen, scheiding afvalstoffen en bodembescherming)
Bouwwerktype	CC	%	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau	Minimaal toetsniveau
Kleine bijwerken woonfunctie	cc1	100%	20%	10%	20%	10%	35%	5%	
Nieuwbouw woningen (grondgebonden)	cc1	100%	20%	10%	20%	20%	25%	5%	
Nieuw- en verbouw woon- en logiesgebouwen	cc2	100%	20%	10%	15%	20%	30%	5%	
Kleine bouwwerken bij andere functies	cc2	100%	20%	10%	20%	10%	35%	5%	
Agrarische bouwwerken	cc1	100%	50%	20%	10%			20%	
Nieuw- en verbouw bedrijfsgebouw categorie I	cc1	100%	35%	20%	10%	10%	10%	15%	
Nieuw- en verbouw bedrijfsgebouw categorie II	cc2	100%	30%	20%	10%	10%	15%	15%	
Nieuw- en verbouw publiekstoegankelijke bouwwerken en kantoren	cc2	100%	30%	20%	10%	10%	20%	10%	
Grote bouwwerken geen gebouw zijnde	cc2	100%	40%	20%				40%	
Sloop		100%							100%
Risicovolle evenementen/APV		100%	55%	10%	10%		5%	20%	

Bijlage 3: Samenwerkingspartners

De gemeente Woudenberg voert haar U&H-taken niet alleen uit, maar werkt daarvoor samen met verschillende partners. Het Omgevingsbesluit (Ob) en de Ministeriële omgevingsregeling (Or) verplichten een afstemming en bekendmaking van deze UHS en het uitvoeringsprogramma aan betrokken bestuursorganen en strafrechtelijke partners.

Hierna volgt een overzicht van de samenwerkingspartners. Per samenwerkingspartner wordt een korte beschrijving gegeven van de taken die eenieder voor diens rekening neemt en welke afspraken er zijn gemaakt.

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)
Woudenberg werkt voor haar verplichte basistaken samen met de ODU. De ODU ondersteunt alle gemeenten en de provincie, en voert de haar opgelegde taken uit namens het college van burgemeester en wethouders.

De milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving worden uitgevoerd door de ODU. Het gaat hierbij om de verplichte basistaken, aangevuld met een aantal andere milieugerelateerde taken, zoals het beleid en de uitvoering van de Wet bodembescherming. Het volledige inrichtingenbestand van de gemeente Woudenberg is overgedragen aan de ODU. De gemeente blijft als bevoegd gezag echter wel verantwoordelijk voor de uit te voeren taken op regionaal niveau en kan hier waar nodig sturing op geven.

De ODU voert voor de gemeente Woudenberg de vergunningverlening/advisering voor de omgevingsvergunning activiteit 'milieu' uit. Enkelvoudige vergunningen worden door de ODU verleend. Bij meervoudige vergunningen levert de ODU advies voor het milieudeel. Voor de bodemkwaliteit behandelt de ODU de meldingen en houdt zij toezicht.

Taakveld	Uitwerking beleid	Uitvoerende partij
Omgevingsvergunning en melding activiteit 'milieu'	Gemeente Woudenberg	ODU
Toezicht milieu	Gemeente Woudenberg	ODU/Gemeente Woudenberg (signalerend)
Aandachtsgebieden milieu	Gemeente Woudenberg	ODU
Handhaving op milieu activiteiten	Gemeente Woudenberg	ODU

De samenwerkingsafspraken tussen de ODU en de gemeente Woudenberg liggen vast in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De ODU rapporteert ieder kwartaal en ook jaarlijks over de voortgang van de uitvoering van haar taken voor de gemeente.

De ODU verzorgt daarnaast voor onze gemeente de archeologische advisering en handhaving bij herziening van bestemmingsplan/tijdelijk omgevingsplan en bij aangevraagde omgevingsvergunningen.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
De VRU is een gemeenschappelijke regeling van en voor alle 26 Utrechtse gemeenten. De VRU adviseert de gemeente Woudenberg in het kader van de vergunningverlening op het gebied van brandveilig gebruik. Daarnaast voert de VRU op dit gebied het toezicht uit. Tevens adviseert de VRU in het kader van Bevi-bedrijven[1] en de ruimtelijke inrichting van gebieden, onder andere in de voorbereiding van de brandbestrijding.

De samenwerkingsafspraken tussen de VRU en de gemeente Woudenberg liggen vast in een Taakuitvoeringsovereenkomst (TUO). De gemeente bepaalt jaarlijks samen met de VRU de prioritering van de uit te voeren controles brandveilig gebruik. Dit wordt vastgelegd in een jaarplan, waarop de VRU periodiek rapporteert.

Provincie Utrecht

1) Het Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen) regelt veiligheidsnormen voor bedrijven die gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, zoals LPG-tankstations en ammoniakkoelinstallaties. Het besluit bevat eisen voor het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR), en verplicht gemeenten om rekening te houden met deze eisen bij milieuvergunningen en bestemmingsplannen. Daarnaast is het Bevi onderdeel van het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL), dat richt op het beperken van risico's voor bewoners door milieubelastende activiteiten.

De provincie heeft op grond van afdeling 18.3 van de Omgevingswet de wettelijke taak gekregen om de samenwerking tussen alle organisaties die zich bezighouden met omgevingsrecht te coördineren. Daarnaast is de provincie de wettelijke regisseur kwaliteitseisen en ziet zij erop toe dat hieraan voldaan wordt.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)
De provincies hebben een rol gekregen in het kader van het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van medebewindstaken. Primair heeft de gemeenteraad de taak het college te controleren op het juist uitvoeren van haar taken op het gebied van het omgevingsrecht (horizontaal toezicht). De provincie voert in principe haar taak in het kader van het verticale toezicht terughoudend uit.

Politie
Op het gebied van strafrechtelijke milieuzaken zijn de milieu-agenten het eerste aanspreekpunt voor de gemeente. Daarnaast zijn de wijkagenten van Woudenberg het vaste aanspreekpunt. Afhankelijk van de positionering van de overtreding in de interventiematrix van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO), kan het Milieuteam op enig moment in beeld komen.

4. Aanzienlijk en/of onom- keerbaar	A4	B4	C4	D4
3. Van belang	A3	B3	C3	D3
2. Beperkt	A2	B2	C2	D2
1. Vrijwel nihil	A1	B1	C1	D1
[gevolgen ↑/ overtreder →]	**A.** Goed- willend	**B.** Onver- schillig	**C.** Calcu- lerend	**D.** Notoir/ crimineel

Figuur 1 **Basisinterventiematrix voor het positioneren van de overtreding naar gevolgen en typering overtreder**

Openbaar Ministerie (OM)
In het geval strafrechtelijk optreden is vereist, zal ook via de politie contact worden gezocht met het OM. Dit zal bijvoorbeeld moeten gebeuren bij geconstateerde milieuovertredingen, waarbij het vermoeden bestaat dat er sprake is van een economisch delict. In dergelijke gevallen vindt afstemming plaats met het Functioneel Parket, dat zich in het bijzonder toelegt op de bestrijding van milieucriminaliteit.

Bijlage 4: Werkprocessen team VTH

Overheidsbeschikkingen vergen een zorgvuldige en transparante afweging, die voldoet aan de essentiële vereisten. De vergunningplicht bestaat op grond van de wet en/of ter uitvoering van ons beleid, vastgelegd in verordeningen en het Omgevingsplan.

A. Conceptverzoek
De gemeente Woudenberg biedt mogelijkheden tot conceptverzoek. Dit wordt mede gestimuleerd doordat er geen leges worden geheven voor dit verzoek. Dit geeft de initiatiefnemer een voorlopig oordeel over de haalbaarheid van een plan, en de gemeente de kans om de initiatiefnemer de kaders en richtlijnen mee te geven om tot een zo kansrijk mogelijke vergunningaanvraag te komen.

Procesomschrijving
De initiatiefnemer dient een conceptverzoek in met de benodigde informatie, met daarbij een schetsontwerp in geval van een bouwplan. Deze wordt getoetst aan het Omgevingsplan en wordt voorgelegd aan de welstandscommissie.

Als blijkt dat het bouwplan in strijd is met het Omgevingsplan, wordt de initiatiefnemer in de gelegenheid gesteld om een nadere onderbouwing tot afwijking hiervan in te dienen. Een principe-akkoord geeft de initiatiefnemer een solide basis om erop te vertrouwen op de kaders waarbinnen de vergunning zal worden verleend. Een akkoordverklaring is echter geen besluit in de zin van de Awb.

Ook indien een initiatiefnemer vooraf zekerheid wil over of het bouwplan voldoet aan de voorwaarden voor vergunningvrij bouwen, is dit proces geschikt.

B. Bouw, aanleg, afwijking van het bestemmingsplan en wijzigen van een monument
Zoals wettelijk verplicht wordt gesteld, kwijt de gemeente zich van haar taak van besluitvorming over binnengekomen aanvragen om omgevingsvergunning.

Procesbeschrijving
Zij bereiden dit voor door te zorgen voor een complete aanvraag (al dan niet via een verzoek om aanvulling), door waar nodig adviezen in te winnen, en door een afweging te maken op basis van juridische argumenten. Daarbij heeft de aanvrager de gelegenheid om te verzoeken om opschorting van de behandeltermijn. Het proces wordt afgerond door verlening, weigering, buiten behandeling stellen of intrekking van de aanvraag. De processtappen, checklists, termijnbewaking en standaardbriefsjablonen zijn vastgelegd in het zaaksysteem Centric Leefomgeving (CLO).

Interne kwaliteitsdoelstellingen
Negentig procent (90%) van alle besluiten op aanvragen voor omgevingsvergunning worden binnen de gestelde termijn van orde van acht weken afgerond. Het proces van toetsing wordt eenduidig uitgevoerd. Door uitvoering van de collegiale toets wordt regelmatig steekproefsgewijs een gestructureerde kwaliteitscontrole uitgevoerd. De kwaliteit van de toetsing is zodanig hoogwaardig, dat 95% van alle bezwaren tegen beschikkingen ongegrond verklaard worden in de beslissing op bezwaar.

C. Brandveilig gebruik
Meldingen ten behoeve van het brandveilige gebruik van een gebouw worden afgehandeld op basis van een advies van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Een ingediende melding brandveilig gebruik dient 4 weken voor het in gebruik nemen van een pand of locatie te zijn ingediend. De inhoudelijke toets aan de relevante regelgeving wordt uitgevoerd door de VRU.

Afhandeling van de melding vindt binnen de gestelde termijn van 4 weken plaats in negentig procent (90%) van de gevallen.

D. Toezicht op omgevingsvergunningen
De toezichthouder controleert of de vergunninghouder zich aan de voorwaarden van de omgevingsvergunning houdt, bezoekt bij hoge prioriteit bouwwerken de locatie bij de start- en gereedmelding van de bouw, en constateert eventuele afwijkingen van de vergunning.

Bij afwijkingen die leiden tot een onmiddellijk gevaarlijke situatie, zal de toezichthouder de bouwer sommeren de bouw onmiddellijk stil te leggen. In dat geval is er sprake van een handhavingszaak, en zal er (in principe binnen 48 uur) een handhavingsbesluit volgen.

E. Toezicht bij een melding, klacht of verzoek om handhaving
De toezichthouder controleert in hoeverre aan de omgevingsregels is voldaan, en maakt bij afwijking/overtreding een constateringsrapport op. Voorafgaand wordt in kaart gebracht wat de mogelijke voorgeschiedenis is ter plaatse (handhavings- en vergunningsverleden).

Eerst wordt gezamenlijk met de handhavingsjuristen besproken of een locatiebezoek gewenst is. Als dat het geval is, maakt de toezichthouder een locatiebezoek, en bij een overtreding een constateringsrapport. Mogelijk gaat de toezichthouder ook in gesprek met de overtreder, om in minnelijk overleg de overtreding ongedaan te laten maken. Als de overtreder niet van zins is de overtreding ongedaan te maken, zal de zaak worden opgeschaald naar een handhavingszaak.

F. Reguliere handhaving
In elke situatie waarbij er zich een overtreding heeft plaatsgevonden, en waarbij het minnelijke traject van de toezichthouder geen soelaas heeft geboden, wordt de gemeente geacht hier handhavend tegen op te treden. Dit wordt getemperd door de beschikbare capaciteit. Daarom is prioritering toegestaan en noodzakelijk.

Wanneer een toezichtzaak wordt opgeschaald naar een handhavingszaak, wordt er eerst een overzicht gemaakt van de betreffende overtreding. Bovendien wordt gecontroleerd of er nog meer overtredingen op dit perceel plaatsvinden. Vervolgens worden de overtredingen op een rij gezet in een brief voornemen tot handhaving met daarin een termijn voor de overtreder om zijn zienswijze te geven. Het handhavingsbesluit volgt hierna met inachtneming van eventuele zienswijze.

Alle opgelegde lasten onder dwangsom en bestuursdwang worden na afloop van de begunstigingstermijn gecontroleerd, waarop de consequenties ook daadwerkelijk worden uitgevoerd dan wel ingevorderd.

G. Integrale toezicht en handhaving
De toezichthouders vergezellen regelmatig samenwerkingspartners (VRU, ODU, politie, BOA en toezichthouders BRP) bij het uitvoeren van integrale controles. Overtredingen van het omgevingsrecht die bij deze controles worden geconstateerd worden in principe altijd opgepakt, om onveilige situaties direct te beëindigen, of om ondermijning tegen te gaan.

Tijdens het reguliere RIEC-overleg worden de adressen besproken waar mogelijk een integrale controle wenselijk is. Doelstelling: aan 80% van de integrale controles (waarin er een rol is voor de gemeente) deelnemen, en de daarbij geconstateerde overtredingen direct oppakken met een hoge prioriteit.

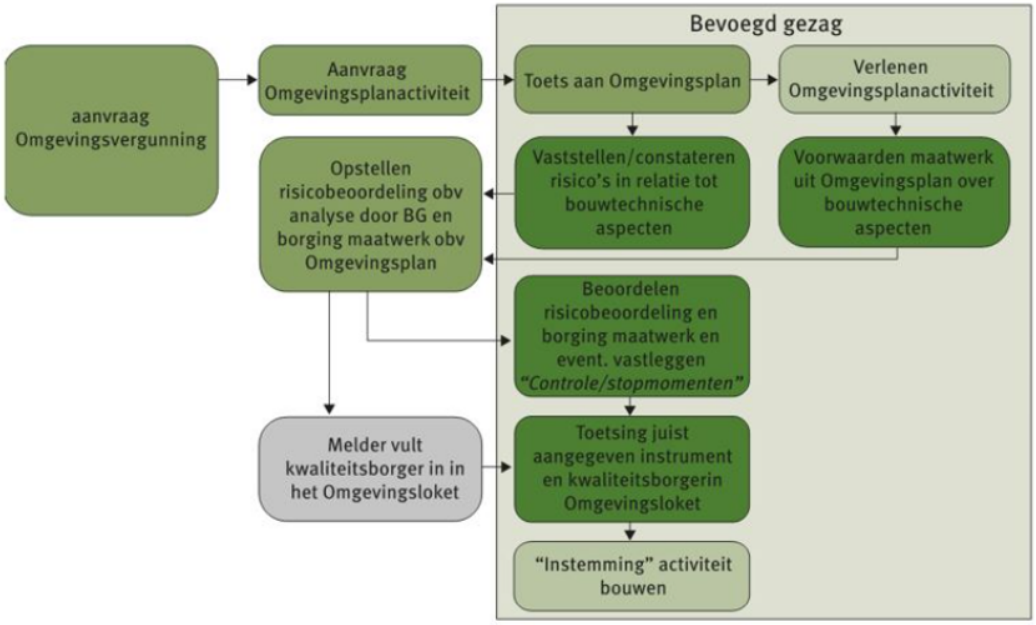
H. Handhavingsverzoeken
De gemeente wordt geacht binnen een termijn van orde van 8 weken na indiening van een verzoek tot handhaving hierover een besluit te hebben genomen. Om die reden verdient een verzoek om handhaving altijd een zeer hoge prioriteit, ongeacht de aard van de overtreding.

Zodra een handhavingsverzoek wordt ingediend, moet er een ontvangstbevestiging uitgaan met daarop de datum van ontvangst, een samenvatting van het verzoek, de termijn waarbinnen wij verwachten te reageren, en de behandelend ambtenaar. Alle handhavingsverzoeken worden onmiddellijk opgepakt en zoveel als mogelijk binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Mocht dit wegens omstandigheden niet lukken kan er eenmaal eenzijdig verlenging van de beslistermijn volgen. Hierna wordt in overleg getreden met verzoeker om handhaving om de beslistermijn eventueel verder te verhogen.

I. Wet kwaliteitsborging (Wkb)
Bij de inwerkingtreding van de Ow is ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) ingevoerd. Voor bepaalde bouwwerken wordt hierdoor het technische bouwtoezicht uitgevoerd door private kwaliteitsborgers. Bouwwerken zijn daarbij ingedeeld in 3 gevolgklassen. Bij de inwerkingtreding van de Wkb geldt deze alleen nog voor bouwwerken uit gevolgklasse 1.

De Wkb heeft drie doelen: het verbeteren van de bouwkwaliteit, het verbeteren van de positie van de consument, en het stimuleren van kwaliteitsverbetering en faalkostenvermindering.

De Wkb ziet alleen toe op het technische deel van het bouwen. Het planologische deel (de toetsing aan het bestemmingsplan en welstand) blijft ongewijzigd (de omgevingsplanactiviteit). De inhoudelijke rol van het bevoegd gezag gaat deels over in een procesrol. De gemeente beoordeelt de stukken op volledigheid en indieningsvereisten. De gemeente blijft echter bevoegd om handhavend op te treden, ook op technisch gebied.

Bouwmelding en gereedmelding
In de bouwmelding moet de initiatiefnemer aan het bevoegd gezag melden welk instrument wordt toegepast en welke kwaliteitsborger toeziet op de bouw. Tevens moet de melder een risicobeoordeling en een borgingsplan overleggen. De melding moet uiterlijk 4 weken voor de start van de bouw worden ingediend.

Aan het eind van het bouwproces moet er een gereedmelding komen. Na de gereedmelding geldt een termijn van 2 weken waarbinnen eventueel mededeling moet worden gedaan dat deze melding niet compleet is. Het bouwwerk mag dan niet in gebruik worden genomen.

Risicogericht en steekproefsgewijs
De gemeente kiest ervoor om risicogericht en steekproefsgewijs haar toezichthoudende en handhavende rol in te vullen. Bij de beoordeling van de bouwmelding wordt beoordeeld of en wanneer informatie of controlemomenten worden ingelast. Daarnaast kan steekproefsgewijs toezicht gehouden worden ten aanzien van specifieke onderwerpen op grond van risico's.

Bijlage 5: Kwaliteitscriteria VTH

Kader
De gemeenteraad van Woudenberg heeft de Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) Woudenberg 2022 vastgesteld. Deze verordening bepaalt dat op de uitvoering en handhaving de actuele landelijke kwaliteitscriteria van toepassing zijn (artikel 5 lid 1). Over de naleving van deze criteria doen burgemeester en wethouders jaarlijks mededeling aan de raad. Voor zover de criteria niet zijn of konden worden nageleefd, wordt daarvan gemotiveerd opgave gedaan. Dit is het zogenoemde 'comply or explain'-principe.

Per 1 januari 2025 gelden de Kwaliteitscriteria 3.0, vastgesteld onder het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH. Deze criteria bestaan uit vier onderdelen: procescriteria (deel A/C), criteria voor kritieke massa (deel B), en competentieprofielen (deel D). Hieronder wordt per onderdeel aangegeven in welke mate de gemeente Woudenberg voldoet.

Procescriteria
De procescriteria vereisen een sluitende beleidscyclus (Big-8) met een uitvoerings- en handhavingsstrategie, een jaarlijks uitvoeringsprogramma, monitoring en een jaarlijkse evaluatierapportage. Met de vaststelling van deze U&HS, de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen voldoet de gemeente aan de procescriteria. Aandachtspunt voor de komende beleidsperiode is het verder verbeteren van de monitoring via het zaaksysteem (CLO), zodat de rapportage over doelbereiking en prestatie-indicatoren op een meer gestructureerde wijze kan plaatsvinden. Daarnaast moet daarmee de capaciteitsvraag meer inzichtelijker worden gemaakt.

Kritieke massa
De criteria voor kritieke massa adresseren het vakmanschap dat nodig is voor een kwalitatief goede taakuitvoering, uitgedrukt in voldoende opleiding, kennis, werkervaring en continuïteit. De kwaliteitscriteria 3.0 erkennen dat aan de criteria voor kritieke massa ook kan worden voldaan door samenwerking met andere overheden, uitbesteding aan een omgevingsdienst of inhuur van externe deskundigheid. Voor een kleine gemeente als Woudenberg is dit een essentieel uitgangspunt.

Hieronder is per deskundigheidsgebied de stand van zaken weergegeven:

Casemanagement, vergunningverlening en toezicht/handhaving (profielen 1, 3, 4, 8). De vakspecialisten van het team VTH voldoen aan zowel de vereiste deskundigheid als de minimaal benodigde inzet ('vlieguren') voor deze profielen. De continuïteit is geborgd door voldoende bezetting binnen het team.

Juridische deskundigheid (profiel 2). Het team VTH beschikt over beperkte juridische capaciteit. In de huidige situatie wordt dit geborgd door de inzet van 1,5 FTE voor handhavingsjuristen gecombineerd met inkoop van aanvullende juridische expertise bij complexe handhavingszaken. In het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks beoordeeld of de beschikbare juridische capaciteit toereikend is voor het werkaanbod.

Specialistische deskundigheid constructieve veiligheid en brandveiligheid (profielen 5, 6, 7). Deze specialistische taken worden uitgevoerd door of in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) voor brandveiligheid en door externe adviseurs (constructeurs) voor constructieve veiligheid. Daarmee wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria; de deskundigheid is bij deze partners geborgd conform hun eigen kwaliteitssysteem.

Ketentoezicht en samenwerking (profiel 9). De kwaliteitscriteria stellen voor dit profiel eisen die primair zijn gericht op omgevingsdiensten en grotere uitvoeringsorganisaties. De gemeente Woudenberg voert geen zelfstandig ketentoezicht uit. De ketengerichte taken (milieu, asbest, bodem) zijn belegd bij de Omgevingsdienst Utrecht (ODU) op grond van de dienstverleningsovereenkomst. Integrale controles worden uitgevoerd in samenwerking met ODU, VRU, politie en RIEC. De gemeente voldoet daarmee aan de intentie van dit criterium via de samenwerkingsstructuur.

Milieudeskundigheid (profielen 10-17). De milieutaken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) zijn als basistaken ondergebracht bij de ODU. De ODU voldoet als omgevingsdienst zelfstandig aan de kwaliteitscriteria voor deze profielen en legt daarover verantwoording af via de gemeenschappelijke regeling.

Competenties
Sinds de kwaliteitscriteria 3.0 zijn competentieprofielen toegevoegd voor de rollen van casemanager, vergunningverlener, toezichthouder/handhaver, juridisch adviseur en specialistisch adviseur. Het team VTH maakt gebruik van het VNG-zelfevaluatietool om periodiek te toetsen in welke mate medewerkers

voldoen aan de competentieprofielen. Ontwikkelpunten die hieruit voortkomen worden verwerkt in de individuele opleidingsplannen en de jaarlijkse gesprekscyclus.

Jaarlijkse verantwoording
De verantwoording over de naleving van de kwaliteitscriteria vindt jaarlijks plaats als onderdeel van het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag. Hierin wordt per criterium aangegeven of wordt voldaan en, indien dit niet het geval is, welke maatregelen worden genomen (comply or explain). Deze jaarlijkse actualisatie waarborgt dat de verantwoording aansluit bij de actuele personele bezetting en het werkaanbod.

Bijlage 6: Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO)

De Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) is op 12 oktober 2022 vastgesteld door het Bestuurlijk Omgevingsberaad en is de opvolger van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) uit 2014.

Doel en werkingssfeer
De LHSO zorgt ervoor dat handhavende instanties de handhaving zo uniform mogelijk aanpakken. Door de LHSO treden handhavende instanties — overheden, omgevingsdiensten, het Openbaar Ministerie en de politie — op eenzelfde manier op bij overtredingen. Zo ontstaat een gelijk speelveld, wordt het rechtsgevoel gerespecteerd en blijft de leefomgeving veilig, schoon en gezond.

De LHSO is van toepassing op alle VTH-taken in het omgevingsrecht waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, waaronder bouwactiviteiten, omgevingsplanactiviteiten, sloopactiviteiten, erfgoedactiviteiten en milieubelastende activiteiten. De LHSO verbindt het bestuursrecht en het strafrecht met elkaar.

Kernbegrippen
De LHSO hanteert twee hoofdvragen bij elke overtreding: (1) Is er aanleiding voor bestuursrechtelijk optreden? en (2) Is er aanleiding voor strafrechtelijk optreden? Deze vragen zijn nevengeschikt en worden beide beoordeeld, ongeacht of de overtreding bestuursrechtelijk of strafrechtelijk van aard is. Bij de beoordeling wordt gekeken naar de ernst van de overtreding (de mogelijke gevolgen) en het gedrag van de overtreder.

Interventiematrix
De kern van de LHSO is de interventiematrix, die twee dimensies combineert:

De Y-as betreft de mogelijke gevolgen van de overtreding, ingedeeld in vier categorieën: (1) vrijwel nihil, (2) beperkt, (3) van belang en (4) aanzienlijk/onomkeerbaar.

De X-as betreft het gedrag van de overtreder, ingedeeld in drie categorieën: (A) goedwillend (onbewust, proactief bij constatering), (B) neutraal/onverschillig (moet worden aangesproken, reageert maar neemt niet zelf initiatief) en (C) bewust/calculerend (wist of had moeten weten, recidivist, malafide).

Door kruising van deze twee assen ontstaan twaalf segmenten (A1 t/m C4), die elk leiden tot een of meer passende interventies, oplopend van licht (informeren, waarschuwen) tot zwaar (bestuurlijke boete, strafrechtelijke vervolging). De handhaver kiest in beginsel voor de minst zware interventie die past bij het segment, tenzij gemotiveerd wordt waarom een zwaardere interventie aangewezen is.

Stappenplan
De LHSO schrijft het volgende stappenplan voor:

Stap 1 — Positionering in de interventiematrix. De handhaver bepaalt de ernst van de overtreding (gevolgen) en het gedrag van de overtreder en positioneert de bevinding in het juiste segment van de matrix.

Stap 2 — Beoordeling verzwarende of verzachtende aspecten. De handhaver beoordeelt of er verzwarende aspecten zijn (recidive, verkregen financieel voordeel, combinatie met andere overtredingen, risico voor kwetsbare groepen) of verzachtende aspecten (overmacht, eerste overtreding, direct herstel). Op basis hiervan kan de positionering worden bijgesteld.

Stap 3 — Optreden aan de hand van de interventiematrix. De handhaver kiest de passende interventie(s) uit het toepasselijke segment. Mogelijke interventies zijn: aanspreken/informeren, waarschuwen (brief), bestuurlijk gesprek, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang, bestuurlijke boete, schorsen/intrekken vergunning, bestuurlijke strafbeschikking, proces-verbaal en/of strafrechtelijke vervolging.

Stap 4 — Bepalen of afstemmingsoverleg nodig is. Bij overtredingen in de segmenten waar zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk optreden aan de orde kan zijn, vindt afstemming plaats met het Openbaar Ministerie en/of de politie.

Stap 5 — Vastleggen. De doorlopen stappen en genomen beslissingen worden systematisch, verifieerbaar en transparant vastgelegd in het zaaksysteem.

Verwijzing
De volledige tekst van de LHSO (21 pagina's) is te raadplegen via de website van het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO): iplo.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving/landelijke-handhavingsstrategie-omgevingsrecht/. De LHSO wordt sinds mei 2023 ondersteund met de

Leidraad handhavingsacties en begunstigingstermijnen, die standaard begunstigingstermijnen en dwangsombedragen bevat voor veelvoorkomende overtredingen. De gemeente hanteert deze leidraad als uitgangspunt, in aanvulling op de eigen richtlijn vastgelegd in ‘Beleidsregel leidraad hoogte van dwangsommen en lengte van begunstigingstermijn gemeente Woudenberg’ in werking getreden op 17-11-2021.